

[Haunstrup Clemmensen.]

lydt fra denne talerstol, åbenbart også et spinkelt kendskab til, hvor træg statshandelen i virkeligheden er, og et ukendskab til danske erhvervs allerede igangsatte aktioner på disse områder.

Jeg håber, det vil fremgå af de her fremførte bemærkninger, at selv om vi er enige i forslagets målsætning, er vi nærmest imod det, der her er foreslået.

Niels Helveg Petersen: I hr. Hilmar Baunsgaards fravær skal jeg gøre nogle bemærkninger til forslaget.

Jeg må bedrøve forslagsstillerne med, at vort syn på forslaget ikke er særlig positivt, for ikke at sige det stærkere; det er rent ud sagt meget negativt.

Forslagsstillerne har sat sig det mål at forsøge at løse et meget kompliceret problem, nemlig de problemer, der opstår, når et land med Danmarks økonomiske struktur skal handle med et statshandelsland. Dette komplicerede problem løses ikke ved dette forslag.

I forslaget blandes to problemer sammen, som er vidt forskellige. For det første samhandelen med de østeuropæiske lande — her ligger hovedvægten i forslaget — for det andet, i bisætninger rundt omkring, handelsproblemer med de egentlige u-lande. Disse problemer er vidt forskellige. De østeuropæiske lande er ikke u-lande. Det er jo i virkeligheden en fornærmelse imod disse lande og måske ikke mindst imod disse landes økonomiske struktur.

Oprettelsen af et statshandelsselskab til fremme af importen fra disse lande er at vende problemet helt på hovedet. Problemet er ganske enkelt, at statshandelslandene ikke er særlig effektive i deres afsætningsarbejde. Det er en ringe baggrund for den tanke, at vi skulle oprette et statsligt handelsselskab. Hvorfor skulle vi kopiere noget, som ikke har fungeret særlig godt? Det fremgår, at et sådant handelsselskab i princippet skulle fungere på god kapitalistisk profitbasis. Det betyder, at handelsselskabet må anlægge en kommerciel vurdering; kan disse varer sælges, eller kan de ikke sælges? Når det er tilfældet, hvorfor skulle det så være mere effektivt end private agenter, der har hele fortjenesten for sig selv? I virke-

ligheden går dette forslag ud på, at den danske stat skal finansiere østlandenes marketingudgifter, og det finder jeg ikke er noget rimeligt formål.

Jeg må også gøre en bemærkning til det, som hr. Poul Dam sagde om, at det private erhvervsliv ikke magter disse opgaver. Jeg troede ellers, det var en tese blandt socialister, at det private erhvervsliv under alle omstændigheder kun var interesseret i profitten. Sådan har jeg forstået det, og hvis denne forståelse er rigtig, vil det private erhvervsliv selvfølgelig også være interesseret i at afsætte disse produkter, hvis de kan sælges, hvis der er en fortjeneste. Men problemets kerne har vel nok hidtil været, at østlandene ikke i tilstrækkeligt omfang har haft produkter, som danske forbrugere har villet købe. Hvis det problem løses, er der ingen tvivl om, at så skulle det andet nok også løses.

Vi har sympati for øget samhandel med Østeuropa. Vi finder, det er en vigtig politisk opgave; vi finder, det er en vigtig økonomisk opgave; men vi finder, at opgaven må løses gennem de sædvanlige kanaler. Interkompens har været nævnt; flere varer må overføres på friliste, importkvotærne må forøges.

Med hensyn til u-landene, som er et andet problem, da er det meget vigtigt at ophjælpe denne handel. Det er et problem, som vi meget gerne diskuterer i anden sammenhæng, men det er et helt andet spørgsmål end det, der her behandles. Hvis man havde stillet et forslag, der direkte tog sigte på ophjælpning af u-landenes eksport, havde sagen måske stillet sig anderledes; men lad os diskutere det ved anden lejlighed.

Atonsen: Vi kan naturligvis tilslutte os hovedsigtet med forslaget, nemlig at fremme samhandelen mellem alle verdens lande og derfor altså også samhandelen mellem Danmark og u-landene og Danmark og østlandene. Vi har derimod ikke nogen tiltro til, at det forslag, som her er fremsat, på nogen måde vil kunne bidrage til at nå disse mål. Forslagsstillerne vil her lade det offentlige, lade staten, træde ind i en opgave, som de private løser i forvejen, og som de kan løse meget bedre.